

Ese detrei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineo'a, candu o cola intraga, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiurariu.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patrariu	2 " " "
pentru Romania'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patrariu	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la tott dd. corespundint'i a-i nostri, si d'adseptulu la Redactiune Josefstadt, Langegasse Nr. 43, unde suntu a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiuneasbu speditur' a; cate vorfi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuneis si alte comunicatiuni de interesu privatu — se respunde cate 7 cr. de linie repetitile se facu cu pretu scadiutu. Pretulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Viena 19/31 optovre 1868.

Autografele imperatesci indreptate catra Beust, Taaffe si Andrassy, datate din 27 optovre si publicate astadi in diurnalele oficiali, conchiama delegatiunile Cis-Translitaniei la Pesta pe diu'a de 12 novembre a. c. Cati-va senatori imperiali au renunciatu dejá la mandatele loru de delegati. S'a sciutu inca mai nainte cumca conchiamaarea va fi la Pesta. Este totu multu-pomenitulu principiu de paritate care stabilese ca loculu de intrunire a delegatiunilor se fie odata Vien'a, alta data Pest'a. Fiindu ca anu dede Vi-n'a cortelu delegatiunilor; asiè estimpu vine rondulu la Pest'a, se dee si dens'a.

Pre candu fratii in dualismu au se-si facu visite reciproce, stepanitorii nu uita neci de acele popora, a carora nationalitate este alungata peste barierele egalei indreptari constitutionalu.

Sunt cehii cu polonii de o parte, si romanii de alta, cari turbura linisea dualisatoriloru. Cehii sunt lipsiti d'a ave in mediloculu loru veri unu diurnalu politicu scrisu in limb' a loru. Asta despu-setiune, peste starea de asediu, li-a creatu o situatiune carea anevoia pote se faca onore istoriei constitutionalismului austriacu. Ale poloniloru diurnale nu sunt inca suspinse, ci numai procesele de presa se incepu.

Esiste dar si intre cehi si romanii unu feliu de paritate. Asediulu cehiloru si-are parchia in cart'a bianca a ministeriului ungurescu a supr'a Transilvaniei. Si in catu ecivalentulu n'ar fi perfectu, ceea ce dora mai lipsese in partea nostra, aceea se suplinese prin proieptulu de lege in caus'a nationalitatiloru, cu carele ne amenintia fratii nostri unguri.

Vor fi multi romani cari nu se acceptau la unu asemenea proieptu de lege dupa atate promisiuni de frateritate ce ni le faceau ungurii. Dar, dorere, ni se pare ca acelor romani li-am pote dice: „Portarea ungurilor din trecutu, fatia cu noi, este cea mai secura garantia a portarii loru in venitoriu, — cum buna ora dice Kossuth mai la vale despre portarea Austriei fatia cu Romania'a. De-ar

da ceriulu se ne insielamu in presupunerile nostre, dar anevoia se pote caci ungurii n'au invetiatu nemica din patitele loru si ale nostre, si daca totusi nu s'a stirpitu din noi credint'a intr'unu venitoriu de frateritate intre tote nationalitatile tierii, apoi numai din acea unica cauza nu s'a stirpitu, caci ni iubimu tier'a.

Partitele unguresci neci odata n'au fostu despuse bine in favorea nationalitatiloru, esceptiunandu ultimele siedintie ale dietei din 1849. O iritatiune se manifestá la deputatii unguri de cate ori se pretindeau drepturi nationale. Guvernulu din a sa parte, in locu d'a-si face detorint'a venindu a moderá iritatiunea partiteloru, densulu luá o cale ce produce nisce rezultate tocm'a contrarie.

In momintele candu diet'a unguresca incepe a desbate cestiunea de nationalitate, atunci vine d. Beust a dechiará ca Romania'a este unu arsenalu, si ca Romania'a aspira la Transilvania.

Se intielege ca asemenea declaratiune nu moderéza ci urca iritatiunea partiteloru unguresci, cu atat'a mai vertosu caci organele guvernamentaliloru unguresci (desclinitu „Pesti Napló“) au luat acasta declaratiune dreptu tema articuleloru d'aristice.

Sub aceste auspicii rele, proieptulu de lege alu nationalitatiloru si-face calea prin sectiunile dietali.

Ce a voitu d. Beust prin acasta declaratiune in ajunulu d'a se deslegá cestiunea de nationalitate? Ni se va dice c'a avutu scopuri curatu militare in comisiunea militara a senatului. Se fie asiè! dar apoi de ce guvernamentalele unguresci esplotéza declaratiunea in contra nationalitatiloru? Ni remane enigma, caci nu vrem si nu potemu presupune ca guvernulu ar dorf se irite partitele.

In asta pusetiune critica se ni fie consolatiune acea contielegere frumosa ce domnesce intre deputatii nostri dietali. (Vedi corespundint'a (=)) Caus'a nostra este drepta, era prin contielegerea nostra devine dens'a si tare, va triumfá ca suntemu numerosi si tienemu la dens'a cu constantia. Potemu dara se fimu pacici si linisciti, si se trimitemu unu surisu sarcasticu celor'a ce patimescu de iritatiune.

Resursele societatei academice din Bucuresci.

(*) Dandu publicitatei datele cate ni stau spre dispuetiune in privint'a capitaliloru si venituriloru, precum si a speselor societatei romane academice din Bucuresci, venimu a insirá aci acele date, precum sunt ele cuprinse a) in Adres'a societatei catra ministrulu de culte si instructiune publica, cu datulu 15 oct. 1867, nr. 22; b) in bugetulu societatei pe anulu 1868/9.

Dupa citat'a adresa, societatea posiede:

1. unu capitalu de 5000 galbeni de la Zappa, care capitalu cu procintelo de 10 la sutu si procintele dupa procinte, incepu de la 14 dec. 1860 pana la finitulu lui sept. 1867, face impreuna o suma de galbeni 9559
2. fondulu lui Cusa de 1000 galbeni, carele cu procintele de la 1 ianuaru 1864 face pana la ultim'a sept. 1867 galbeni 1430
3. trei versaminte anuali de cate 1000 galbeni totu din lasamentulu lui Zappa, cu procintele pana la ultim'a lui sept. 1867 facu impreuna galbeni 3310

Aceste trei positiuni dau sum'a de galbeni: 14,301.

Mai adaugendu aci si versamentulu de 1000 galbeni, ce a trebuitu se se faca prin clironomii lui Zappa pana la 1 octov. 1868, urméza ca capitalele societatei academice in presente facu sum'a de galb. 15,301

Observamu aci, ca clironomii lui Zappa, dupa testamentulu acestuia, au se verse pentru scopulu culturii limbei romane, pentru totu de un'a, pe totu anulu 1000 galbeni.

Capitalele acestea se aministrá pana acum prin ministeriu, dar dupa statutele societatei, s'antunat de domnitoriulu, au se se dee in administratiunea societatei. —

Bugetulu societatei pe anulu 1868/9 cuprinde in partea venituriloru urmatóriele:

- a) Procintelo fondului societatei de la 1 jan. pana la 1 iuliu 1869: lei noui 6912, bani 10
- b) Procintelo dup' o suma de lei noui 18,518, inea neincassati pe trecutu de la statulu noui 740, „ 74
- c) Subventiunea de la statulu de galb. 2000 la anu noui 23,500, „ —
- d) Reserva din subventiunea pe anulu 1868 noui 19,589, „ 54

La olalta lei noui: 50,742, bani 38.

In partea speselor urmatóriele:

- 1) Viaticu pentru rentórcerea membriloru la 1868 si venirea la 1869 lei noui: 11,512
- 2) Diurne „ 21,620
- 3) Salariile functiunariilor „ 2,880
- 4) Spese de cancelaria si pentru o lada de feru „ 3,450
- 5) Tipariri „ 2,500
- 6) Spese extraordinarie „ 3000

La olalta lei noui: 44,962.

Societatea si-face bugetulu incepu din 1 iuliu a fie carui anu.

Din aceste pucine date totu insulu va cunósce, care este starea finantiale a tenerei nostre societati academice, si se va convinge ca poterile ei in acasta privintia sunt pré modeste. Sporirea medilóceloru se ascépta si de la alti bine facatori, dar in prim'a linia de la statulu, din averile si fundatiunile pentru investimentu.

Pesta in 29 optovre n.

(a) Ajungendu in capital'a Ungariei dupa o lunga absintia, potu observá mai bine diferint'a intre situatiunea d'atunci si de acum, si vi marturisescu ca m'a suprinsuritatiunea ce intimpai pretotindeni — la magiari contra romaniloru, si la romanii contra magiariiloru. Erau in adeveru si pana acum'a destulu de preocupate spiretele de felurite banuele, si intr'o parte si intr'alt'a: dar de unu atare gradu de iritatiune nu-mi aducu a minte de la 1848 si 49. Constatandu aci acasta aparitiune serioasa, se-mi fia iertatu a-i scruta si constatá causa s'eu causele.

Iritatiunea romaniloru provine din nemultiamirea completa si generale cu proieptulu de lege, ce substernu in siedint'a de ieri a casei reprezentantiloru comisiunea in caus'a nationalitatiloru, pre care proieptu de lege deputatii nostri lu tienu de una veritabila *insultatiune a nationalitatiloru*, si totusi nu se indoiescu ca elu va fi primitu de catra maiortatea magiara si radicatu la validitate de lege! N'am gasitu sufletu romanu, nici chiar intre cei mai slabi de angeru, carele se nu condemne si respinga acasta neghiobia a domniloru magiari. Éca deci causa destula si pré multa pentru iritatiune intre romanii!

Dar magiarii óre pentru ce sunt iritati asupra romaniloru? — Éca pentru ce.

De cateva luni in cóci unii corespundint'i ai loru din Bucuresci si din Transilvania

FOISIÓRA.

Poesi'a romana in trecutu.

(Vedi nr. 104.)

II.

Prin mórtea lui Carlov'a tier'a perdú unu tesauru de frumsetie poetice, cari ar fi sierbitu ca nesece radie de gloria nationala. Vasiliu Carlov'a se nascú in Bucuresci in anulu 1809 si muri in ctate de 23 de ani. La 18 ani ai vietiei sale scrise o bucolica, „*Pastoriulu intristatu*,“ ceva ce avea acea-si putere a bucolicelorlu lui Teocritu, Virgilu si alti poeti vechi, cari punu in gur'a pastoriloru vorbe de ómeni, ce sunt straini paduriloru, campului, si cari si-ar afliá mai curundu loculu in salónele antice, de catu in mediuloculu turmeloru de capre. Erá o bucolica simpla, naturala, romana. A mai scrisu o elegia, „*Ruinele Tergovistei*,“ nenorocita in forma, tote rimele masculine, cu vorbe terminate in „*itu*“ si repetindu-se de patru ori un'a dupa alt'a precum:

„O ziduri intristate, o monumentu slavitu, In ce mariri innalte si voi ati stralucitu,

Pe candu unu sóre dulce si multu mai fericitu L-si reversá lumin'a p'acestu pamentu iubitu.“

Dar fondulu erá stralucitoriu prin cutetare. Prin sentiementu, prin patriotismu si prin foculu ce revérse aceste versuri, facu ce este unu daru particulariu alu poetiloru adeverati.

„Eu unulu in credintia, mai multu me multiamescu,

A vóstra derimare pe ganduri se privescu, Decatu zidiri innalte, de catu palatu frumosu, Cu mare stralucire dar fora de folosu.

„Si 'n tocmái cu pastoriulu ce umbla pe campii La adapostu alérga candu vede vijeliú, Asiá si cu acum'a in viscolu de dureri La voi spre usurintia cu triste viu pareri. Neci museloru cantare neci mila voiú din ceriu.

„Me vediu langa mormentulu maririi stramosiesci

Si semtu o tanguire de lucruri ominesci, Si mi se pare inca c'audu unu tainicu glasu Dicendu aceste vorbe: „ce vai! a mai remasu? Candu cea mai tare slava ca umbra a trecutu, Candu duhulu celu mai slobodu ca dens'a a cadiutu“ . . .

Dar od'a catra ostirea romana arata catu acestu geniu erá putericu. In acasta oda for-

ma este incantatoria, nici o abatere de la regula, simpla, puterica, bine desvoltata, caci cutetarile sunt simple, mari, luminate. Éca cateva strofe din cele mai insemnate:

„Innainte-ve vrajmásii se aplece fruntea loru, Se-si cunósca neputint'a ca se scape de omoru.

Dar' atunci a vóstra mana Spre ei fie mai blagina Dandu-le si ajutoru!

„Glasulu nostru strigandu arme, pe stramosi a desceptatu,

Ale carora tieréne in morminte s'au misicatu. Si-a loru umbre'n veci tacute Stau catu colo nevedite Privindu stégulu innaltiatu.

„Ce priviro dulce mie! Stégulu filie in ventu Armele luescu si slav'a ese éra din mormentu.

Tinerimea indrasnéta, Mandra, falnica, marétia Usioru calca pe pamentu.“

Imaginea ce face de umbrele strabuniloru, ce iesu din mormentu, sbóra nevedite si privescu stégulu, este nóua, este incantatória. Nimene nu a semtitu si nu a descriu mai bine stralucirea talentului si fiacar'a inemii acestui poetu care semte ca densulu, N. Balcescu in istoria lui Mihaiu Vitédjulu. Éca ce dice N. Balcescu:

„Nimene n'a semtitu acést'a mai putericu si n'a esprimat in cuvinte mai frumose sentirea sa, ca tine, o Carlovo! Flóre a poesiei, júne cu inim'a de focu! Ca o cometa recatária tu stralucescu unu minutu peste Romania'a uimita si incantata de stralucirea ta . . . Ni lasasi o lacrima ferbinte pentru glori'a trecuta si o schinteia datatória de viétia pentru venitoriu. Cantarea ta subluma puse asupr'a ruineloru Tergovistei pecetea eternitatii si ni le va pastrá, chiar candu pustiirile aniloru le vor sterge cu totulu de pre pamentu.“

N. Balcescu dice astfelu! Elu insu-si erá poetu si-si iubiá patri'a sa. Nobila si pldapanda vlastare din ómenii dela 1848 cari au scapatu Romania'a de a mai fi o proprietate a patrudieci de familii privilegiate, elu a muritu in esilu fora se fi avutu fericirea de a revedé acea patria care o iubia unita si libera! Sub restauratiunea ce urmá dupa 1848, sub celu din urma guvernulu boerescu, elu semti ca va se móra, voi se mai védia o data patri'a sa celu putieniu de la Ruscicu, cum si pe autórea vietiei sale. Acelu crudu guvernulu nu permise mamei incarcate de ani si de suferintie a merge se-si védia pe fiulu seu nainte de a muri!

Memori'a lui Carlov'a si a lui Balcescu este uitata, ei inse meritau a nu fi uitati. Ei nu au neci unu monumentu; numele loru nu se

totu mereu li vorbescu despre armari colosale si amerintiar seriose din partea romanilor de dincolo. Acestea unii le credeau, altii nu; candu d'odata incepura a se respandi faimosele scrii despre descoperirile facute de dlu b. Beust in comisiunea senatului imperiale la desbaterea proiectului pentru armarea tierii. Dlu Beust se fie disu ca — *Romania este unu arsenalu* si ca — *hovidii magiariloru vor se aiba mai antaiu de*...

Paralelu cu acesta „Pesti Naplo“ publica unu articlu intitulatu: „*Cine ne amerintia?*“ Intr'acestu articlu plinu de frica si confusiune, dlu Doza Daniel, dupa ce a facutu mai antaiu pe romanii din Romania libera forte pucini si neinsemnati, vasali ai turcului si semibarbari, apoi de o data mi ti-i face ca amerintia a sparge Ungaria, era pe betii magiari mi ti-i ascunde la spatele Austriei. Dice ca — nu se pote intempla resbelu intre Romania si Unguri, pentru ca Ungaria nu este neependinte, si asiè resbelulu cu romanii l'ar portu Austria si cele vr'o trei-dieci si cateva milioane de locuitori.

Vi mai trebuescu cause si motive mai grele de iritatie pentru fratii magiari! Dar inse si mai multu ii iriteza pe domni stepanitori ai nostri candu vedu, ca la tote acestea romanii nostri cei bine informati — ridu cu compatimire! Vedeti magiari si nemti, cum tratéza cu friculita si credulitatea v'otra — conducatorii vostri! Facu pe Romania intréga de unu arsenalu, si voi credeti, pre candu a-deverulu este ca in Europa intréga nu existe tiera mai seraca de catu Romania — de arsenalu, de arme si munitiune; atribuescu Romaniai rol'a de amenintat'oria, pre candu in Romania diarielu nationale totu mereu descoperu la combinatiuni de invasiune din partea Ungurilor si a Austriei! Dar dnu conducatori ai destineloru poporaloru Austro-Ungariei, pentru scopurile lor — *mai inalte*, au lipsa de multi bani si multi soldati, de multu mai multi, de catu ce se pare a fi in stare se dec tier'a; deci pentru ca Unguri si nemti nostri, cei chiamati a votu acei multi bani si recruti, se nu facu multe dificultati, trebeu niticlu spariati — *asta data cu romanii*. Si pentru ce tocmai cu romanii? — Pentru ca tota lumea scie ca romanii de dinc'oce sunt desgustati de politic'a dualistica, carea i-au desbracatu de tote drepturile nationale, si romanii de dinc'olo, scuturandu de pe gutu-si jugulu boieriloru, condusi de unu guvern adeveratu democratic si nationalu, incepura a propasi, a se devoltu cu pasi gigantici. Vede bine deci ca — unu elementu de o parte nemultiunitu si vatematu, de alta parte inaintatoriu in desvoltatiune, ar pote se amerintia si se fia periculosu, prin urmare nu este absurdu o dice ca — intr'adeveru amerintia. Eca-vi chei'a secretului.

Pesta 30 optovre 1868.

(=) Astadi dupa mediadi la 4 ore se intrunira la dlu Cernoviciu toti deputatii ro-

mani si serbi, cati se afla in Buda-Pesta, pentru a se consulta a supra portare in sectiuni si in casa reprezentantiloru la desbaterea cestiunei de nationalitate, despre carea nu mai inéga indoicela ca de luni in luna are se rula v'adina dilei. Asta-i chestie ce se desbatu era? Daca se pote p'nu de base a deslegari cestiunei de nationalitate proiectulu de lege alu comisiunei? Nise h'it' acesta cauza? La acesta chestie toti era de frica, si erau catu de multi, erau de facia mai toti romanii si serbii, fora diferentia de parita, — toti cu o gura si cu unu cuventu declarara proiectulu comisiunei de absolutu necalificatu pentru a pote fi primitu de base la deslegarea cestiunei de nationalitate. Prin urmare cu unanimitate se decise a se combata acelu proiectu ungurescu prin toti si din tote porturile.

Se nascu apoi a dou'a cestiune, ca — respingendu deputatii nationali proiectulu comisiunei unguresci, propune-vor, seu aperav'or ei proiectulu lucratu de romanii si serbi si pusu pe mes'a dietei ca votu separatu din partea dloru Ant. Mocioni, Branovacky si Dr. Miletici? si mai departe ca — cei ce n'au subscrisu proiectulu romaniloru si serbiloru, cum se se comp'orte facia de acela?

Dupa o discussiune lunga si serioasa, s'au invoitu cu totii, ca se combata si respinga cu totii proiectulu ungurescu si se apere si pretinda de base votulu separatu, adeca proiectulu romaniloru si serbiloru; era cadicendu cu propunerea lor, se nu intre in desbatere speciala, ci se se retraga si se lase pe unguri se faca ei singuri ce vor vre — „de nobis sine nobis.“ Atata deocamdata pentru sectiuni. —

La acesta desbatere interesanta se audira unele declaratiuni suprindeatorie; anume suprinse preplacutu declaratiunea dlui Petru Mihalyi, cumca densulu candu e se aléga intre proiectulu unguiloru si cel'a alu romaniloru si serbiloru, n'are neci cata indoicela d'a se decide pentru cestu din urma, carele in tota privint'a mai multu corespunde dorintieloru sale, de catu celu *miserabilu* („nyomort“) alu unguiloru, carele neci ca se pote cumenda in favorea nationalitatiloru, si la a caruia desbatere in comisiune densulu numai pentru aceea a l'atu parte, pentru ca se cerce in pers'ona intentiunile magiariloru.

Asemenea suprinse declaratiunea lui Bohatielu, carele in numele deputatiloru romanii din Ardelu descoperi, cumca densii vor combata proiectulu Unguriloru si vor sustiené pe alu romaniloru; dar vor adauge ca in catu pentru Ardelu si-vor face pretensiunile nationali la proiectulu de lege in privint'a uniunei.

Aceste declaratiuni se primira cu deplina incuviintare.

In fine suprinse cu neplacere declaratiunea dlui Ioane Balomiri, cumca pe densulu nu-lu oblega decisiunile conferintiei, fiindu ca nu custa solidaritate intre elu si membri conferintiei.

Se mai continuu apoi desbaterea asupra

cestiunei, ca — cum se se comp'orte deputatii nationali in casulu, candu din care-va parte, precum se suna din partea stangei centrali, s'ar aduce pe tapetu si s'ar pretinde de base faimosulu proiectu de lege alu comisiunei. Acesta desbatere, pana scriu aceste, nu s'inchegiu.

Atata la pripa. Asta data mai multe despre acesta conferintia.

Pesta, 30 opt. 1868.

(u) Dle Redactoru! Precum amintisemu in ultimulu meu reportu dietalu, proiectulu in caus'a nationalitatiloru s'a indrumatu la sectiunile dietali pentru desbatere; si fiindu ca pana in momentulu acest'a nu-Ti potu scrie nemica positivu despre decursulu acelu debateri sectionali, cu permisiunea DTale voiu se-Ti reportu despre altu objetu nu mai putienu interesantu.

Revolutionariulu ginerariu magiaru dlu Klapka vre se treca cu veri-ce pretiu de amicu alu Romaniloru, si pretinde recunoscintia si multiamita de la fratii nostri de peste Carpati, pentru meritele (?) ce si le-a castigatu ca emigrantu la anii 1853-4 in caus'a romaniloru. In articulu seu intitulatu „Caveant Consules“ i-a admoniatu pe fratii nostri din Romania libera, se nu mai viseze despre Daco-Romania, si in casu deca doreseu se aneseze, atunci arunce o privire peste Bessarabi'a, care geme sub jugulu muscalescu, si caute s'o elibere pe acest'a, in locu de a cocheta cu colosulu nordicu. Astfelu vorbisu Klapka in numitul articlu.

Acum vine altu pseudo-ginerariu in f'oi'a lui Klapka, care dupa ce laudase tactic'a dlui ginerariu, si replica la unele intrebari ale „Gazetei Tr.“ mi se sufulca a mai lauda si eluptarile dualismulu aplicandu-le in favorea romaniloru, cari se bucaru totu de acele-si drepturi, pe cari le folosescu si magiarii. Eca ce dice „Szazadunk“ referitoriu la acesta asertiune: „Nu s'a stersu ore iobagimea — carea a apesatu pe romanu, casu pe magiaru, serbu, slovacu si ruteanu? Nu existe astadi vietia constitutionala, si presa libera? Se provocamu d'ora la Babesiu, Hodosiu, Borlea, Macelariu, cari arunca cu tina in guvernulu magiaru, fora de a fi pedepsiti? Nu se bucaru romanii totu de acele-si drepturi, ca si magiarii?“ Totu in acelu articlu se dice mai la vale: ore cate academi au aredicatu romanii de peste Carpati pentru magiarismulu de acolo, pre candu la noi tuturoru nemagiariloru sunt deschise aceste institute?“ (Si institutele Romaniei sunt deschise tuturora, si celor'a ce nu contribuescu la sustinerea lor. Dar in Ungaria institute magiare se sustienu cu bani nemagiari. Red.) Pe semne asiè se pare ca „Szazadunk“ nu vre se scia ca „omnis similitudo claudicat.“ Ore se potu asemena trei milioane de romanii din Austro-Magiaria, cu vre 30,000 de mii de magiari din Romania libera? Romanii din

Austria sunt stravechii locuitori ai acestei tieri, cari au adapatu cu sangele loro peste atata secoti viforosi, cand acei putiem magiari de peste carpati sunt numai nise venituri, migratori de ieri alata-ieri, cari n'au neci unu meritulu pentru patria romana. Si acum se inchegiu intrebare: ore aredicata guvernulu magiaru vr'o academia pentru noi romanii de aici, si ore nu a contribuitu si bietulu romanu la acestele remnicolari — adi magiare — asiè, ca magiarulu? Si ce e rezultatulu? In scimu cu totii.

Dreptu aceea, deca dlu Klapka pretinde multiamita de la romanii de peste Carpati pentru meritele (?) sale: atunci l'afidamu, ca deca accepta dsa proiectulu romaniloru in caus'a nationalitatiloru — care chiar acum e sub desbatere — si-lu va apera in diet'a tierii cu partid'a DSale atunci se scia, ca neci fratii nostri de peste Carpati nu vor intardi a si areta omagiulu lor.

Beisuiu, 25 opt. 1868.

Dle Redactoru! Cu anima plina de bucuria vinu a vi face cunoscutu, cumca si in anululu acest'a tenerimca romana de la gimnasiulu vulcanianu din Beisuiu s'a coadunatu in societatea sa de leptura si si-a inceputu lucrurile sale in 18 opt. a. c. Siedintiele le-a deschisu Rss. d. diriginte gimnasiale Teodoru Kovari, care dupa statute e presiedinte, era dupa inspiratiunile animei sale o patronulu celu mai ferbinte alu societatii. Reverint'a Sa in cuventura de deschidere desomna tenerimeci cu cuvinte blande parintiesci misiunea societatii, carea nu e alta de catu desvoltarea si cultivarea imprumutata a membriloru in dulcea-ne limba materna, latirea gustulu bunu si desceptarea sentiulu nationale, — si descriindu cu coloru viue situatiunea presinte, comenda membriloru diligintia, constantia si activitate neintrerupta, si in urma dona 4 galbeni, ca premiu pentru o novela istorica edanda in almanaculu societatii, pentru a caruia esire la lumina se vor face pasii necesari.

Dupa aceste Rss. d. presiedinte introduse de conducatoriulu alu societatii pre clsa. d. profesorulu Teodoru Rosiu si ordinu intregirea oficieloru prin alegere. De oficiali se alésera: de notariulu corespond. Aug. Rubonescu stud. de cl. a VIII.

de notariu siedint. Ioanu Lepa stud. de cl. a VIII.

de casiru Ales. Draganu stud. de cl. a VII.

de bibliotec. Mih. Veliciu st. de cl. a VII.

Cu acesta ocaziune societatea escrie concursu pentru o novela ist. orig. care se va premia cu 4 galbeni.

La acestu premiu potu concure membrii societatii atatu ordinari catu si onorari. Operatele sunt de a se adresa societatii de leptura a junimeci stud. la gimn. de Beisuiu, celu multu pana la 1 ianuariu 1869.

Numele autoriloru sunt a se tramite in epistola sigilata prevediuta cu devisa, cari e-

vede in neci o inscriptiune publica. Romanii nu au recunoscintia pentru cei cari au liberatu patria si i-au luminatu cu lumin'a geniulu lor, dupa mortea lor, neci atata catu au pentru acei fuintunari salariati, carora li votau o data pensuni princiaric, caci n'au facutu nemica pentru tiera.

Faceti ce-va pentru memoria acestoru barbati! Fundatorii celoru doue tieri, Stefanu celu mare, Mircea celu betranu, Mihaiu Vitézulu, Radu de la Afumati, Sierbanu celu Mare, carele a scapatu patria de a fi pasialicu, seu de a cade in robia unguiloru si poloniloru, n'au neci unu monumentu, carele se-i memorie poporulu.

Se nu lasamu tote asupra guvernulu. Se iee initiativ'a patrii in asemene lucruri: este datori'a sa, caci este glori'a sa.

Pe Vacarescu i intalnimu sub mai multi domni romani si greci. Celu de n'taiu poctu din acesta familia este Ienachitia Vacarescu. Acest'a ni lasa nesce versuri, cari se potu repeti totu de-un'a pentru gratia, cu carea sunt esprese, cum si pentru cugetarea lor, mai alesu in tempulu copilariei museloru romane. Eca nesce versuri de Ienachitia Vacarescu:

„Intr'o gradina
Leng'o tulpina
Dier'i o flore ca o lumina.
S'o taiu se strica,

S'o lasu mi-i frica,
Ca vine altulu si mi-o radica.“

Iancu Vacarescu aparu pe urmele lui Ienachitia Vacarescu. Elu fuse unulu din cei mai dragalasi cantionieri, din epoca sa. Publica o colectiune de poesi din cari cea mai renumita este: *Primaver'a amorului*.

Poetii antici i inspirara aceste versuri. Eca ce dice Anacreonu in *Amorulu muetu*:

„Era nopte. La or'a candu ursulu este apr'ope de a stinge, in cursulu seu, stéu'a stralucit'oria a taurulu, totu se odihnia in natura, candu la port'a mea amorulu veni se bata si se strige. Eu dicu: — Cine tulbura repausulu astfelu cu acelu sgomotu? Amorulu respunde: — Deschide! Vigeli'a vai! m'a patrundu pana la ose. Noptea nu are luna, cu m'am retacitu pe drumuri, nu ai frica, cu sum copilu micu.“

„Pietatea invinge inim'a mea, mergu si deschidu port'a; de-o data diarii unu copilu, ce purta pe spate unu arcu, aripi si o tolba; i-lu ducu innaintea caminulu si-i incaldiescu la focu degetele vinete, usucu perulu seu; dar'abiè se afla elu bine prin ingrigirea mea, si-mi dise; „innainte de-a plec'a voiu se incercu daca pl'oi'a mi-a muiatu arculu.“ Intendiendu cord'a muiata, ca unu taunu me lovescu c'o isbire in mediuloculu inimiei. „Multiamescu, draga! dise elu ridenti, arculu meu este inca tare, dar' inim'a ta e lanceda.“

Acum se vedemu ce dice poetulu nostru intr'acesta poema imitata, carea a placutu atatu de multu romaniloru.

„Dormindu astfelu intr'o nopte
Somnu n'taiu ca la unu cesu,
Me desceptu, intielegu si'opte,
Semtiu ca de copulu unu glasu.
Strigandu, intreb'u cine este?
Cine-ai ce s'a bagatu?
Cine-ai ce fora veste
A n'drasnitu de a intratu?
Me uitu ce se vediu? minune!
Pre ciudatu unu copilasiu,
Fricosu cere iertatiune,
Se roga se-i dau salasiu,
Vediu in spate-i aripi smulte,
Portu frumosu dar' sfasiatu.
Gata elu se-mi spuia multe,
Eu de somnu ingreuiatu:
— Lasa dicu vomu vorbf mane,
Acum culcate de vrei;
De-ti e f'ome eca pane;
Apa, vinu, de vrei se bei.
— Dragulu meu de-aceste tote,
Dice elu, i-ti multiamescu.
Ti-i somnu vedu, dar de se pote,
Ore ce am se-ti vorbescu.
Catu de micu sum, vedi pre bine,
Nu béu, neci manencu, neci dormu.
Si acei ce-sunt ca mine,
Pre putiene ori adormu.“

Somnulu celoru care place
E vragimasu omoritoriu;
Elu i face n' veci de-a d'face
Si-a mai multa v'etia moru.
Eu pe tine cu placere
Potu se te tienu totu desceptu,
Ori ce-i v're-ti dau for'a cere
Se te rogu multu nu acceptu.
Vorbindu nu sciu ce vragi face;
Somnulu vediu ca mi-a peritu,
De unde dormiamu in pace,
Imbracatu m'amu pomenitu.“

Din comparatiunea acestoru doue poesi vedemu ca este o imitatiune.

Anacreonu deschide rapide port'a si vede „unu copilu ce purta pe spate unu arcu, aripi, o tolba,“ descripiunea marelui poetu e scurta; poetulu nostru o lungesce, i trebeu doue strofe, ca se ni presente figur'a amorulu, pe carea Anacreonu o face cu trei vorbe; nici o balaru nu este de plivitu in versurile poetulu anticu, nimicu de prisosu, nemica repetitu, nimica care se nu fie o ideia; din contra poetulu nostru ca se esprime acea-si ideia se sierbescu de pre multe versuri cari nu-si au loculu lor, si sunt ca nise buruene pe unu parteru de flori deliciosu. *Recomandamu acesta comparatiune juniloru poeti ca studiu*. Anacreonu ni da adeveratulu portretu alu Amorulu muiatu de pl'oi'a, i-lu duce la focu, i usuca perulu, si Amorulu du-

pistole numai dupa cenzurarea cuviintosa se vor desface.

Novel'a premiata apoi se va eda in almanacu sub numele autorului respectiv.

Teodoru Rosiu, conducatoriu.
Aug. Rubenescu, not. coresp.

Sinceritatea ungarésca.

„Romanulu“ publica unu memorandu ce comitetulu emigratiunei ungarésce l'a aster-nutu principelui Cusa la 1860, cercandu se abata pe romanii Austriei de la credint'a loru catra monarchia. Cus'a a cunoscutu pe unguri si a datu epistol'a unui ministru se faca cu dens'a ce va voi. Vedemu in acestu memo-randu, cum ungurii atunci ni recunoseau drepturile ce astadi ni le denéga. Vedemu ce inimici ai Austriei au fostu (si dora mai sunt) acei unguri, cari astadi facu parte din parti'a careia i s'a incredintiatu guvernarea Ungariei d. e. ginerariulu Klapka. Dar se vorbésca *Monseñore,*

Monseñore,

Cu cea mai firma incredere in nalt'a in-tieptiune a Altetici Vóstre ne adresamu la Ea. — Ace'a ce ni inspira asta incredere este acea judecata solida, acelu tactu admirabile, calitate distinctiva a marilor ómeni de Statu, de cari Altet'a Vóstra a datu probe in tim-pulu crisei anului trecut, acelu patriotismu totu atatu de energicu, pe catu si luminatu, care in imprejurarile cele mai anevoióse a sciutu se merite respectulu si simpatiele Eu-ropoi.

Principele, care a intielesu atatu de bi-ne adeveratele interese si tóte cerintiele si-tuatiunei sale in trecut, nu le va sef necu-ndóse in viitoru.

Singuri represintanti adevérati ai patriei nóstre, gemendu sub apesarea straina, putemu se vorbimu Altetici Vóstre cu anima deschisa, cu deplina convingere d'a fi intielesi si primiti intr'unu modu favorabile. Putemu aretá val-órea identitatiei aspirariloru si intereselorú nóstre cu ale Altetici Vóstre, prin umare solidaritatea ambelorú nóstre cause si, ca corolaru, securanti'a ce resulta din intielegerea cea mai cordiale, din aliantia cea mai intima intre Principatele unite si Ungari'a in tóte imprejurarile presinti si viitóre.

S'ar poté ore pune in indoiéla cá, Mol-dovalacii si Ungurii, nu vom fi purure des-tinati a intalni, pretotindene in lume, acele-si simpatii, si acele-si ure, acei-si partisani si aceiasi inimici? — Istori'a Europoi de la 1848 pana in dilele nóstre da o proba despre acés'a, fara ca se fia nevoia d'a ne duce mai departe.

Principe, Austri'a, acés'a inemica de mórté si neimpacata a Ungariei, nu s'a aretatu ca óre totu deun'a d'o potri va ostile acestei june tiori (Romania), chiamata la atatu de frumóse destinate si care v'a alesu de capu? Nu s'a opusu ca óre intr'unu modu statoricu

liberei manifestari a dorintieloru acestei tieri, viétiei sale nationale si politice, desvoltarei prosperitatiei si puterei sale? A incetatu ea vr'o data d'a conspirá contra acelei mare idei a Unirei? contra actului sublime alu nu-mirei Vóstre in unanimitate de catra ambele Camere, casí nobileloru vóstre silintie pentru a inapoiá tierei in desvoltare si buna-stare ceea ce ea V'a datu in incredere?

Pretotindene unde nasce pentru Alte-ti'a Vóstra unu obstaculu, o nenorocire, o primejdia in intru séu in afara, gasiti man'a ei. Toti inimicii Vostri, mari séu mici, au avan-tagiulu d'a fi patronati de ea.

Engliter'a s'a potutu lasá cate odata a fi rategita prin dorintia sa d'a servi interesele Pórtei Otomane, dar ea a avutu pentru Altet'a Vóstra sincere aventuri de simpatie, si in cele din urma ea n'a recusatu a Ve face justitia.

Rusi'a, cu tóta politic'a sa adesea co-tropitóre, fu atrasa in privintia Vóstra, de prestigiulu si marea si generós'a politica a Franciei, acestu putericu sprijinu alu tutoru causaloru drepte si civilizatóre.

Turci'a, naturalminte gelósa de preroga-tivele vechimei ei suzerane, totusi in cele din urma s'a impacatu de buna credintia cu voi-ti'a Principatelorú Dunarene, manifestata c'o atatu de miratu unanimitate, si puterica prin aprobarea intregi Europe civilizate.

Dintre tóte puterile, Austri'a singura fu acee'a care n'a slabitú nici odata in ostilitatea sa contra Romaniloru. Singura a combatutu ne incetatu interesele Vóstre cele mai sante si dorintiele Vóstre cele mai legiuite.

Austri'a, subiectu alu urei unanime a tutoru poporatiuniloru supuse sceptrului seu, este inemica cea mai ne impacata a totu ce poté aduce veciniloru sei unu germenu de desvoltare si de prosperitate.

Ori ce guvernú onestu trebuie necesariaminte s'o nelinisécsca.

Neesitandu de catu prin putere si prin impilare, ea nu-si va poté mantiné influintia in Europa, de catu patronandu pretutindeni unu regime analogu cu alu seu.

Nimicu mai cu séma n'ar pute-o com-promite mai gravu si se amenintie mai primej-diosu existintia sa, de catu bun'a stare, stabi-lita la portile sale.

O vedemu muncindu.

Ca putere Germana, nu este ea óre ad-versari'a cea mai statornica a tutoru dorintie-loru Germaniei si a tutoru incercariloru ei de reforma?

Ca putere italiana, incetatu a ea óre vr'o data d'a acordá ajutoru si protectiune guver-nelorú celorú mai rusinóse, regimelorú celorú esacrabile?

Tóte acestea pentru cá satisfacerea d'a vedé pe tóte guvernele cari o 'nconjóra d'o potri va cu alu ei odióse supusiloru lorú, este totu d'o data una din principalele garantie ale existintiei sale.

Cum óre guvernulu austriacu, in calita-

tea sa de impilatoru alu poporatiuniloru ro-mane, ar renuncá vr'o data la politic'a sa a-stutiósa si reu voitóre in privintia Vóstra? Purtarea ei trecuta este, in privintia Princi-patelorú-Unite, cea mai sécura garantia a pur-tarei sale in viitoru. Se va mai cautá óre anca o alta garantia despre inemica ei viitóre? Acea garantia s'argasi chiar in legaturile iden-titatiei de rasa si de limba, ce existe între po-poratiunile Moldovalahiei si supusii Romani ai Austriei.

Acele-si cause vor produce eternu ace-le-si rezultate.

Catu despre imperiulu otomanu, eveni-mintele din Syri'a, urmate de alte complicari analoge, ar poté avé de rezultatu d'a grabi mo-mentulu caderii lui. O crisa poté deveni imi-ninte in imperiulu otomanu dintr'o di intr'alt'a. Altet'a Vóstra trebuie se fia inse multu mai bine informata de catu noi, asupra caracteru-lui agitarii care domnesce si asupra miscarei, ce se pregatesce in diferitele sale provincie.

Ni se pare cá opiniunea celui mai mare numeru din cabinetele Europei se pléca dejá a admite cá cestiunea Orientelului nu va fi de-finitivu resolvata, decatu prin disolvarea ace-stui imperiu.

Engliter'a singura mai sta anca la 'ndou-iéla d'a adoptá acestu modu d'a vedé, pentru cá in sarcin'a anevoiósa ce si-a impusu, d'a prelungi intr'unu modu artificiale viétia impe-riului turcescu, ca comptéza pe spriginulu Austriei. Ea nu poté inse lipsi d'a vedé in cu-rendu cá acestu spriginu i lipsesce, si atunci nu i va mai remané de catu a renuncá d'a-si indepliní asta sarcina.

Ni se pare cá disolvarea imperiului tur-cescu se poté operá in dóue moduri: prin e-manciparea diferiteloru state din cari se com-pune, séu prin impartirea teritoriului seu intre mai multe mari puteri.

Cea d'anteia alternativa ar fi aceea a li-bertatei, aceea a independintiei Vóstre depline; cea d'a dou'a, aceea in care poporatiunile, supuse suveranitatei otomane, n'ar face de catu a-si schimba stepanulu, a se aservi unei noue dominatiuni straine.

Din aceste doué alternative, a dou'a nu-mai ni pare posibilé pe catu timpu Austri'a, domnindu asupra Ungariei, domnesce asupra fruntarielorú Vóstre ca putere mare.

Austri'a, neesitandu de catu cu daun'a tutoru cerintieloru nationali si ne sustinendu-se de catu prin impilarea comuna a tutoru Statelorú supuse sceptrului seu, cum ar poté óre se tolere in vecinatatea ei constituirea unorú nationalitati libere si indepedintii.

D'aceea, abia cestiunea Oriintelului apare la ordinea dilei, si ea si-concentra dejá trupe pe fruntariiele sale.

Romani'a n'a perdutu poté anca aminti-rea ocuparei austriace.

Este óre nevoia d'a demunstrá cá tóte incurcaturele si primejdiele situatiunei Vó-stre presinte s'ar afá intr'unu modu infalibile si pentru totu deun'a inlaturate prin resturna-

rea domnirii austriace in vecinatatea Vóstra, si stabilirea nnui statu liberu si independinte pe fruntariiele Vóstre, putericu prin comuni-tatea intereselorú tutoru poporatiuniloru teri-toriului seu, fara deosebire de casta, de rase si de religiune, si nepotendu-se spriginí in a-fara de catu asupra principiiloru, cari ar for-má bas'a propriei sale existintie, si nevedindu aliati naturali de catu in guvernarea alu Vostru, Monseñore! In scurtu, nu este óre unulu din acele adevéruri a caruia evidintia sare in ochi, cá independintia nóstra ar fi cea mai sécura garantia a independintiei Vóstre, prin acee-si ratiune cá independintia Vóstra ne-ar garan-tá-o p'a nóstra?

Afara d'acés'a, caderea imperiului Au-striei ar avé o consecintia fórté insemnata pentru Principatele-Unite; anume restituearea Bucovinei catra Moldovalahia, la care vom ajutá naturalminte din tóte puterile nóstre.

Inse Ungari'a nu-si poté recuceri inde-pendintia de catu printr'unu nouu resbelu con-tra casei de Austri'a.

Ocasiunea rescolarii Ungariei contra im-pilatoriloru sei ni pare apropiata.

Situatiunea Ungariei in-sa-si, situatiunea Europei in genere si mai cu séma evenimim-tele ce se precipita in Itali'a, indémna pe Un-gari'a la unu nouu resbelu de independintia. Far'a vorbi de crisa Oriintelului care poté aduce, dintr'o di intr'alt'a, o inflacarare gene-rale, in care Ungari'a ar trebui neaperatu se-si iee parte.

Marea nationalitate italiana se constitu-e cu concursulu tutoru puteriloru sale, ea se u-nifica c'unu aventu neresistibile.

O interventiu austriaca n'ar mai poté oprí acés'a lucrare admirabile, ea n'ar poté fi tolerata nici de Franci'a nici de Engliter'a.

Este posibilé óre ca Itali'a libera se lase pe Veneti'a aservita?

Nu! — nimene nu s'ar poté indouí de acés'a.

Unificarea Italiei va face dar neinlatu-ratu unu resbelu între Itali'a si Austri'a, si acés'a poté intr'unu viitoru fórté apropiatu. Insa nisce eveniminte neprevédute potú anca se grabésca acés'a crisa.

Cum óre Ungari'a, aliata naturale a Ita-liei intr'unu asemene resbelu n'ar fi otarita a profitá de resbelu pentru a-si redobandí in-dependintia.

Cautandu a prevení o asemene primej-dia, Austri'a s'a pusu pe lucru, pentru a aci-tiá nisce animositati si nisce ure de rase prin-tre poporatiunile Romane si Serbe.

Ea face mai cu séma a circula in Tran-silvani'a nisce aginti secreti, avendu de misi-une d'a turburá din nouu bun'a intielegere ge-nerale.

Nu credemu cá asemene uneltiri se pó-ta isbutí.

Inse o detoria santa ni comanda concu-rsulu tutoru silintieloru nóstre pentru a inla-turá chiar posibilitatea reusitei.

Totu ce precede probéza in destulu cá

pa ce încetéza d'a suferi, corca d'aca plóia i-a muiatu arculu si d'aca anii au muiatu inim'a betranului. Catu este de naturalu! In *Prima-vér'a-Amorului* inse se vorbésce de pane, de apa, de vinu, de somnu. Nici o data Vaca-rescu nu a reusitu mai bine, de catu in po-esiile in cari vorbésce de tíera, cáci acóló vor-bésce inim'a sa. Recomandamu multu cititoriloru poem'a „*Adevérulu*“ de *Iónu Vaca-rescu*.

In micéle bucati cari cuprindu o singu-ra ideia este Iónu Vacarescu admirabilu. Du-pa ce ai cititu mai multe poesii lungi, cum *Ielile* unde le afii urite ca tieganele de laia:

Unele góle
Maneau din óle
Galusci pré gróse,
Pré noduróse.
Hurur brum, brum!

Cu ce placere nu intalnimu aceste ver-suri de si nerimate:

Privoghiatoriuulu singuru
Ici sbóra, ici se pune,
Suspina, dorulu spune,
I-si chiama sóti'a sa
Si ea alijé, i-lu sente,
Sburandu din frundia'n frundia,
Si par' cá i respunde:
„Nu plange sum a ta.“

Este in aceste expresiuni simple si na-

turale mai multa poesia, de catu intr'unu tablou cu imagini stralucitóre.

Este unu secretu in poesia, elu nu de-pinde de la scól'a doctoriloru ce deséca cate un'a tóte nervele, vinele, arterele poemei, ce studie calitatea, sangelui, starea organismului, aspectulu epidémiei si facu dictionarie de tó-te vorbele gramaticale si versificale ce au pa-rutu de la Esiodu si *Pana astadi*; acestu se-cretu este simplu: o *poesia trebuie se vie din inima éra nu din capu*.

Este unu poetu mare francescu, unu perucariu, *Jasmin*. Elu are cate-va poesii cum: *la semaine d'une fille*, *Marthe la folle*, etc. Este peste putintia, unu omu ori de ce etate, ori de ce conditiune, se citésca si se nu planga. Acés'a este secretulu poesiei. Cititi frumósele poesii ale lui *Eliade*, dar nu uitati: *Sburatoriuulu*. Acés'a este unu capu d'opera romanu; frumosu in anulu 1870, frumosu in totu de-a un'a, cáci este o suflare poetica, naturala, simpla, ce are secretulu a misicá in-im'a; vom veni la acés'a la rendulu lui. Schil-ler este datoriu marirea sa inimei sale.

Poesi'a lirica este cea de 'ntai, cáci in acés'a forma se poté mai multu da locu inimei. Ea *face nascuta candu* lumea éra inca neorganizata. Candu inse se formara sotietati, orasie, sate, catune, patimele ominesci se po-somorira, simplitatea dispare, ridicululu nasce; cu artele, cu sciintiele nascu celelalte genuri

de poesia, in carile patimele omenesci se e-sprima pe unu tierimu mai intimu. Ridicululu dá nascere comediei si satirei; suferintiele dau nascere tragediei; luptele între popóre, san-gele omnescu versatu, dau nascere epopeie-loru. Dar este unu lucru netagaduitu cá inim'a omului a remasu, si poesi'a nu este neci o da-ta mai frumósa de catu atunci candu descrie inim'a. Ea cata se fie inse expresiunea cea mai innalta si cea mai nobila a cugetarii si a sem-tiementeloru ominesci. Cata se fie semtiem-entulu vietiei, frumosului si sublimului, si adese in sotietatile cadiute, se fie chiar semtiem-entulu ridiculului. In poesia este o vocare divi-na, acea de care vorbésce Boileau, adeca o influintia secretá.

Inspirarea este plinitatea cugetarii si e-saltarea puteriloru si a intielegerii, este o ur-mare a legiloru ce presiedu la generarea in-tielegatória. Este o facultate care alege si im-bina imaginile, este miscarea sufletului, care o indémna se esprime emotiunile sale, ideile sale sub o forma frumósa si din carea nascu gustulu si geniulu.

Umanitatea, natur'a si dumnedieu sunt cele trei mari lumi in carile poesi'a cata se plútesca. Poesi'a este séu fonetica séu plastica. Sunetulu este celu mai putericu organu alu ei. Poesi'a se esprima si prin plastica, adeca prin pictura, sculptura, arhitectura, dar intr'o sfera mai putienú intinsa.

Poesi'a cata se fie naturala, simpla, ade-verata. Cu tóte acestea cata se se ferésca de a fi pré naturala, cáci ar fi invinsa in lupt'a ei cu realitatea carea are viétia si misicare. Poe-tulu cata se creedie a sup'a elemintelorú ce-i sunt date, altfelu face articli de diuarie in locu de poesia. Astfelu candu tratéza sujete istorice, esprima fapte, eroi, elu cata se adau-ge lenga realitate o viétia nóua pentru eroii sei, si se-i faca a stralucí intr'o radia de ima-gine. Poesi'a are asemene unu scópu; scópu-lu este de a curatí sufletele prin amintirea prive-listiloru frumusetiei, de a radicá sufletele prin semtiementulu admirarii, de a le intarí prin amintirea virtutiloru si descriptiunea patime-loru, avendu totu de-a un'a in vedere imbuna-tatirea sortii omului.

Umanitatea in realitatea sa este totu de-a un'a plecata spre pamentu, impinsa in trebuin-tiele materiale; poesi'a cata se fie unu inter-mediariu între materia si între spiretu, se na-suésca a o radicá spre ceriu. Poesi'a nu va perí, pe catu nu va perí inim'a.

D. Bolintinenu.

(Va urmá.)

Alteția Voștră are același interes ca și noi a dejuca aceste uneltiri.

Pânăci n'am vorbitu de catu de solidaritatea între cauză noastră și cauză Voștră. Avem a prezintă anca oarecari considerațiuni asupra interesului aceluor poporațiuni ale patriei noastre, la sôrtea caror'a nu potemu lipsi d'a luă parte din cauză raporturilor de rasa și limba cu Voi și cu ai Voștri.

Nici odată de la fundarea Ungariei până în zilele noastre, legile noastre n'au admisu nici o domnire, nici împilare de rase; istoria noastră nu da exemple despre o asemenea împilare.

În timpul privilegiilor aristocratice, toate poporațiunile țierei noastre, fara deosebire de rasa și de limba, se aflau sub domnirea unei nobletii compuse, asemenea fara deosebire de rasa și de limba, din elementele cele mai diferite. Nobili Slavi, Romani, Unguri, Croati, Nemți, toti se bucurau la acea epocă, cu aceeași titluri, de aceleși prerogative.

Când egalitatea civilă și politică, cea mai completă, fu proclamată și stabilită de noi, ea fu d'asemenea proclamată, fara deosebire de rasa și de limba. Nu fu acordată Ungurilor nici o egemonia asupra celorlalti locuitori ai regatului.

Prestațiunile senioriale fura desființate pentru toate poporațiunile Ungariei. Ori-ce locuitoriu alu țierei deveni d'o potrivă și sub aceleși condițiuni, alegatoru și eligibilu, avu dreptulu d'a parveni la toate funțiunile, de la cele mai umilte până la cele mai nalte.

Afara d'acést'a fu garantată, în privința liberei dezvoltări a naționalitatilor, o egalitate perfectă a tuturor limbilor țierei în toate adunările comunale, în toate comitatele, atatu pentru deliberari, catu și pentru procesele verbale și corespondințe, pentru comandamentul gardei naționale a fie-carei comune, comitatu său districtu, în fine pentru școli, pentru afacerile eclesiastice în genere, pentru registrele de matricule și pentru petițiuni.

Astfelu fu Ungaria în 1848 și 1849.

Austria unelti rescôle. Ea promise d'a stabili pe ruinele Ungariei domnirea unei libertăți, mai complete de catu acé'a a carei intronare o inaugurasemu. Ea predică uciderea și incendiulu în numele egalității absolute a tuturor naționalitatilor, prin îmbrucătirea țierei noastre. Toate orôrele resbelului civile, puștiarea și macelulu însemnara mersulu seu.

Ce a rezultat din acést'a? Puternici prin dreptulu nostru, puternici prin principiulu, ai caruia luptatori eramu, atatu catu și prin încercatul devotamentu alu majorității poporațiunilor noastre, triumfaramu contra Austriei cu tota puternicia ei armată și rescôlele organizate sub auspiciile ei. Sdroboti apoi de formidabilă coalitiune a două puteri mari, urmata de tradarea unui-a din generarii nostri, vediaramu pe Austria singura în picioru pe pământulu însangeratu alu patriei noastre. Ce a rezultat d'aci, nu voimu pentru noi, inamicii Austriei, dar pentru acele nenorocite poporațiuni amagite de desierte și neadeverate promisiuni, care fura aliatale ei? Nimicirea ori-carei libertăți; apesarea tuturor naționalitatilor în folosulu egemoniei Germane; unu guvernulu totu atatu de ruinatoru catu și despoticu, nesprigindindu-se de catu pe baionete d'o parte și p'o biocrația straină, lacoma, brutale, incapabile de alt'a.

Principe, alegorea între unu asemenea guvernulu și o Ungaria independentă nu ni se pare anevoioasă, și acést'a în ori-ce punctu de vedere, în acé'a alu binelui publicu și în acé'a alu intereselor particulare ale Principatelor-Unite. Nu vi vom dice „alegeti,” pentru că scimu c'ati alesu dejă de multu.

Austria caută din nou a urdi firele sale din 1848.

Ea tramite aginti secreți pentru a semena discordia între Romani și între cele lalte naționalități, răspândindu vuetă mincinoasă, destinată a reacții animosități și năncăderi. Se dice Romanilor că Ungurii voiescu se-i siléscă a renunța la limbă și naționalitatea lor și a deveni Maghiari. Împiegati austriaci incepu dejă a vorbi în gură mare, d'a unelti turburari d'a organiză rescôlari și maceluri.

Principe, în numele comunității intereselor noastre celor mai scumpe și celor mai sante solicitămu cooperarea Alteției Voștre, pentru a dejuca aceste odioase manopere, aceste uneltiri infame.

În casulu în care aceste manopere ar

reusit, ce altu rezultat ar poté avé ore, de catu unu nouu resbelu civilu?

Ajutati-ne a o face cu nepotintia.

Spiritulu mării majorității a poporațiunilor noastre este astfelu, în catu suntem siguru d'a esé victoriosi din viitoru noastră luptă contra Austriei, cu toate aceste cabale și aceste conspirari. Am fi inse desperati d'a vedé compatrioții îngagiati contra noastră într'unu resbelu fratricidu, și singur'a ideia a acestei versări inutile de sange atatu de pretiosu, ni face orôre.

Se presupunemu că ne vom amagi în previsionsile noastre și că vom cadé din cauză unei alianțe monstruoase între inamiculu patriei noastre și o parte din proprii nostri concotațiuni. Care ar fi consecința invingerii noastre? Istoria Ungariei de la 1849 ni-o spune.

Împilarea straină, intarita și descărcata de ori-ce legatură și de ori-ce temere, ar deveni, decă este posibilu, mai absolută și mai sangeroasă anca de catu în trecut.

Ar fi ore cu potintia se mai fia anca în ori-ce unghi alu țierei noastre omeni destulu de rateciti pentru a acceptă de la triumfulu Austriei unu rezultat mai pucinu fatalu? Ar fi ore cu potintia ca unu-spre-diece ani de sperința se fia perduti pentru compatrioții nostri Romani?

În ori-ce casu inse legaturile de rasa și de limba ve garantéza necontestabile asupra spiritului acestor poporațiuni. Întielegemu ca ele se 'ntôrca privirile lor spre jun'a Romania independentă, cu multiamire și mandria. Întielegemu ca ele se véda în Alteția Voștră gloriosulu reprezentante alu aspirariloru națiunei Romane, în cea mai nobile a lor spresiune. Considerămu acestu simțimentu adancu și santu alu fraternității rasei ca o sicură garanția că Romanii din țiera noastră nu vor vofnici o data se aduca lovirea intereselor Principatelor-Unite. Nu este vorb'a de catu d'a-i lumină asupra acestui punctu, și d'a-i lumină, afara d'acést'a, asupra propriilor lor interese și propriulu lor viitoru.

Ce ar dice lumea civilizată d'o poporațiune, care s'ar rescôlă în consciința contra aperatoriloru drepturiloru sale și libertății sale, și ai vietii sale naționale, și care ar face în consciința cauză comună cu inamiculu seu celu mai de môrte, despotulu strainu?

Se poté spune că acestu poporu s'a lasatu a ratecef de Austria în 1848, pentru că n'o cunoscea anca. Dar adi, în 1860, cea mai mica iluziune mai este ore posibilu în privința Austriei?!

Este ceva mai multu.

Repetirea scenelor sangerande din 1848 ar face impacarea locuitorilor nostri Romani, cu celelalte naționalități ale țierei, imposibilu pentru multu tempu, de nu pentru totu deun'a, și ar fi o mare nenorocire pentru că toate aceste naționalități sunt destinate a se consideră între densele ca copii ai aceleiasi patrie.

Nu este dar vorb'a numai de interesulu generalu alu viitorulu ambelor noastre țiere, ci este anca vorb'a de sôrtea aceluor dintre compatrioții nostri, cari au celu mai multu dreptu la afecțiunea Voștră. — Principe ajuta-ne a-i aperă contra machinatiunilor austriac, ajutane se-i salvămu!

Nu numai Ungaria, ci și vócea sangelui ve vorbesce prin organulu nostru.

Vom avé onórea a prezintă Alteției Voștre extractulu unei lucrari, publicată de unulu dintre subsemnatii (Kossuth) asupra cerințelor de limba și de naționalități în patriă noastră.

Marele principiu alu egalității naționalitatilor și a limbilor a fostu dejă adoptatu de catra dietă noastră din 1849. Acestu proiectu nu contine de catu desvolțările acestui principiu, asupra caror'a suntemu toti în întielegere; éca principalele desvolțării:

1. Fia-care comună va otarí ea insasi care va fi limb'a sa oficială. În acésta limba ea va face se se redacteze procesele verbale ale ședintelor sale, raporturile și adresele sale comitatului, petițiunile sale catra guvernulu și catra Dieta. Fia-care comună va decide, afara de acést'a, care va fi limb'a invetiamentulu în școlile sale.

2. Fia-care comitatu va otarí asemenea cu majoritatea voturilor care va fi limb'a sa administrativă. În acésta limba elu va dresă procesele sale verbale și protocoalele sale, și va corespunde cu guvernulu și totu în acést'a

limba li vor fi espeduite decretule și respunsurile guvernului.

3. Membrii Dietei ungueresci se vor poté servi în discutiunile parlamentare cu ori care din limbile țierei.

4. Legile vor trebui se fia promulgate în toate limbile adoptate de catra comitate și comune.

5. Toti locuitorii țierei se vor poté asociă în libertate în interesulu naționalitatilor lor respective, ori cari ar fi, în mari comunități naționale; se vor poté organiză cum li va placé; vor poté convocă intruniri mai multu séu mai pucinu numeroase, se institue adunari periodice prin delegatii lor. Ei vor poté asemenea se-si numéscă capi naționali pe cari îi vor numí Voivodi séu Hospodari séu cu ori ce altu nume vor vof.

6. Comunității lor naționale ei vor adauge, decă acést'a li convine, guvernulu bisericii și școlilor lor. Ei vor poté numí în libertate pe capii lor eclesiastici și se li dec, decă vor gasi că este bine, titulu de patriarhi, de mitropoliți séu ori ce altu titlu.

7. Ei vor poté face statute în privința organizării catu și a administrării asociatiunilor, sia tuturor intereselor lor atatu naționali catu și religioase.

8. Statulu nu li cere de catu unu lucru, publicitatea deliberarilor și tuturor actelor lor.

Principe, proiectulu în chestiune, despre care v'am datu o scurta aretare, admite ca diferitele poporațiuni ale Ungariei și ale Transilvaniei se póta avé — séu relativu la cerințele naționale séu relativu la totu ce privesce dezvoltarea prosperității lor, anca și alte dorințe de catu cele la cari se rapôrta acésta lucrare, și cari au fostu póte scapate din vedere numai pentru că nu le cunoscemu. Proiectulu mai esprime anca convingerea că în toate aceste privințe, Ungaria va consimți la totu aceea ce unu frate póte cere într'unu modu ecitabile unui frate.

Impartimu toti acésta convingere, și promitemu a întrebuintă în acestu sensu tota infuința noastră.

Éca, Monsiniore, principiile pe care rogămu pe Alteția Voștră se bine-voiti a le privi ca ale noastre și acele ale țierei pe care o reprezentămu. Aceste principii sunt dejă cunoscute în mare parte în Franța și în Anglter'a în Italia: Bine-voiti a ne ajutá se le aducemu la cunoscința celor pe cari îi interesă mai particularmente.

Evinemintele grabescu. Este vorb'a de viitorulu nostru comunu, este anca vorb'a de sôrtea concotațiunilor nostri din ras'a Voștră. Totu de'una acele lamuriri, cari vor parveni prin intermediulu Vostru vor paré cele mai pucinu suspecte poporațiunilor noastre Romane. Invétia-i, Principe, a ne cunosce atatu în interesulu Vostru catu și într'alu lor și într'alu nostru.

Pres'a de la Bucuresci ni-ar poté face nisce servicii imense, tratandu chestiunea ungueresca din pontulu de vedere alu adevăratelor interese ale Principatelor-Unite, și făcendu, prin urmare, se întielega locuitorii nostri Romani catu de solidaria este cauză lor cu a noastră.

Scimu pré bine, Monsiniore, că sunteți siliti a avé oarecari menagiari catre o putere cu care ve aflați anca în pace. Cunoscemu dificultățile situațiunei Voștre facia cu Austria. Inse estrem'a noastră încredere în Alteția Voștră ne face se sperămu că ea va sci se invinga aceste dificultăți și că spriginulu ce solicitămu fiindu d'o potrivă folositoru ambelor noastre cauze, nu ni va lipsi.

Bine-voiti a primí, Monsiniore, omagiulu respectuosulu nostru devotamentu.

Turinu, 16 Septembrie 1860.

Comitatulu naționale unguerescu.

Kossuth, generalu G. Klapka.

Comite Ladislaus Teleki.

Cursurile din 26 octovre 1868 n. sôr'a.

(dupa aretara oficială.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% în val. austr.	64.40	64.80
" " contribuțional	59.20	59.30
" " nône în argint	95.00	95.50
Cele în argint d. 1865 (în 500 francl) ..	71.50	71.75
Cele naționale cu 5% (jan.) ..	63.30	63.40
" " metalice cu 5% ..	57.40	57.60
" " " " mai-nov.	58.75	59.00
" " " " 4 1/2% ..	51.25	51.75
" " " " 4% ..	45.50	45.75
" " " " 3% ..	34.00	34.50
Efekte de loteria:		
Sortile de stat din 1864 ..	98.50	98.70
" " " " 1860 1/2 în cele întregi ..	85.10	85.30
" " " " 1/2 separata ..	94.30	94.50
" " " " 4% din 1854 ..	79.25	79.75
" " " " din 1839, 1/2 ..	172.00	172.50
" " bancul de credit ..	139.25	139.75
" " societ. vapor. dunarene cu 4% ..	91.50	92.00
" " imprum. princip. Eszterházy à 40 fl. ..	155.00	160.00
" " " " Salm à 40 ..	40.00	41.00
" " " " cont. Palffy à 20 ..	29.50	30.50
" " " " princ. Clary à 30 ..	36.00	36.50
" " " " cont. St. Genois à 30 ..	31.50	32.50
" " " " princ. Windischgrätz à 20 ..	21.75	22.25
" " " " cont. Waldstein à 20 ..	21.50	22.50
" " " " Keglévich à 10 ..	14.50	15.50
Obligatiuni desarscinătoare de pamentu:		
Cele din Ungaria ..	75.75	76.50
" " Banatul tom.	74.75	75.25
" " Buovina ..	66.00	66.75
" " Transilvania ..	70.50	71.50
Actiuni:		
A bancul național ..	791.00	792.00
" " de credit ..	212.40	212.60
" " soont ..	644.00	645.00
" " anglo-austriac ..	164.75	165.25
A societății vapor. dunar.	524.00	526.00
" " Lloydului ..	235.00	237.00
A drumulu ferat de nord.	189.80	190.20
" " " " stat ..	262.80	263.00
" " " " apus (Elisabeth) ..	162.75	163.00
" " " " sud ..	187.70	180.90
" " " " langa Tisza ..	148.00	149.00
" " " " Lemberg-Czernowitz ..	173.25	173.25
Bani:		
Galbenii imperialesi ..	5.50	5.51
Napoleond'ori ..	9.24	9.25
Friedrichsd'ori ..	9.60	9.70
Suverenii engl.	11.75	11.62
Imperialii ruseci ..	114.00	114.25
Argintulu ..	114.00	114.25

Orarie eminente și bune. DEPOSITUL DE ORARIE

avutu, renunțitu de multi ani,

anul

M. HERZ

orologiaru orașianesou

Viena, Stephansplatz nr. 6

in dosulu curtel lui Zwettl ofere alu seu depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulate cu garanția pe unu anu, cu pretulu curentu. Pentru fie-care orariu regulatu se da garanția în scrisu.

Orarie portative de Genf

calitatea cea mai eminentă examinata de o. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati,

de argintu:	fl.
unu Cylinder cu 4 rub.	10-12
" " ou rub. d'auru d-sar.	13-14
Cylinder cu 8 rubini ..	15-17
" " ou două fedele ..	15-17
" " ou sticle cristale ..	15-17
Anker cu 15 rub.	16-19
" " mai fine cu fed. de arg.	20-23
" " cu două fedele ..	18-22
" " mai fine ..	24-28
" " engl. ou sticla cristalina ..	19-25
Orariu Anker de armia, f. dup.	24-26
Anker Remontoir, fine se radica la urechia ..	28-30
" " ou 2 fed.	35-40
Remontoirs sticle crist.	30-36
Anker Remontoirs de armia ..	38-45

de aur:

Cylinder, auru nr. 3, 8 rub.	30-36
" " ou fedelu de aur ..	37-40
Anker cu 15 rub.	40-44
" " mai fine, fed. d'aur ..	46-60
" " ou 2 fedele ..	55-58
" " ou fedelu auritu 65, 70, 80, 90, 100 ..	120
" " sticla crist. fed. d'aur.	60-75
Remontoirs fed. d'auru ..	100-130
" " ou 2 fedele ..	130-180

Orarie pentru dame,

de argintu:	fl.
Cylinder, auritu, ser. d.	13-18
de aur:	
cu 4 și 8 rub.	27-30
emailate ..	31-36
ou fedelu de aur ..	36-40
email. ou diamante ..	42-48

ou sticle cristaline ..	42-48
ou 2 fedele, 8 rubini ..	45-48
email. ou diamante ..	58-65
Anker ..	45-48
" " ou sticle crist.	56-60
" " ou 2 fedele ..	54-56
" " email. ou diam. 70-80 ..	70-80
Remontoir, ..	70, 80, 100
" " ou 2 fed. 100, 110, 130 ..	100, 110, 130

Afara d'acestea se afla ori ce feliu de soiu de orarie. — Orarie de argintu se aurescu pentru fl. 1-1.50

Monogramu și insomne se facu fôrte estinu. — Se afla orarie de aur și d'argintu cu însemne ungueresci.

Alarmatoriu cu orariu, 7 fl.
Alarmatoriu cu orariu, cari a prindu și luminarecandu alarmeza, 9 fl.
Alarmatoriu pentru siguritate, pregatitu ca se pusce candu alarmeza, 14 fl.

Depositulu celu mai mare de

Orarie cu pendulu (Pendeluhren) fabricate proprie

cu garanția pe doi ani.

a se trage în fie-care di 9, 10, 11 fl.
" " totu la 8. di, 16, 17, 18, 19, 20, 22 fl.
" " se bata la ora și la 1/2, 30, 33, 35 fl.

a se trage se repeteze la patriaru și la ora 48, 50, 53 fl.
Regulatori la luna 28, 30, 32 fl.
Împachetarea pentru unu orariu d'acestea 1 fl. 50 or.